

Chcete rýchlo vyriešiť konflikt?

SKÚSTE **MEDIÁCIU**

DEŇ MEDIÁCIE 06.02. 2016 SKUPINA č. 1

Bizoň , Brošková, Nosáľová, Strakayová, Horná, Marchevková, Petarčíková

Čo je mediácia ???

Mediácia - patrí medzi alternatívne spôsoby riešenia sporov.
Mediácia - je **mimosúdne riešenie sporu**, pri ktorom sa fyzické alebo právnické osoby obrátia na nezávislú a nestrannú osobu ktorou je **mediátor**, aby im pomohol nájsť riešenie sporu, ktorý vznikol z ich zmluvného vzťahu alebo iného právneho vzťahu.

- Na rozdiel od súdneho rozhodnutia pri mediácii platí, že v prípade dohody sú obidve strany s riešením sporu spokojné. **Takzvaný efekt víťaz-víťaz patrí k základným charakteristikám mediácie.** Ak je mediácia úspešná, dohoda rešpektuje požiadavky oboch strán. Obe strany majú dobrý pocit, že ich požiadavky boli vypočuté a bola im pri riešení venovaná patričná pozornosť.

Výhody mediácie

- **Efektivita a rýchlosť** – riešenie sporu prostredníctvom mediácie je značne rýchlejšie ako súdny spor.
- **Nízke náklady** – náklady na mediátora sú nižšie ako náklady na súdny spor.
- **Dosiahnutá dohoda skutočne vyjadruje záujmy oboch zúčastnených strán** – mediačná dohoda je vytvorená obomi stranami sporu a sú v nej teda zapracované požiadavky oboch zúčastnených strán mediácie.

Výhody mediácie

- ❑ Obecným **cieľom mediácie je vyriešenie sporu** prostredníctvom mediátora a za účasti dobrovoľných osôb. Dohody sú pri mediácii uzatvorené **dobrovoľne a slobodne**.
- ❑ Mediácia je **efektívna nielen pre samotné strany, ale aj pre súd**.
- ❑ Mediácia z pohľadu organizácie je procesom pomerne **jednoduchým**. **Na súdne pojednávanie sa niekedy čaká aj celé roky**, mediácia môže prebehnúť okamžite potom, ako sa zúčastnené strany dohodnú.
- ❑ Mediácia totiž pomerne zásadným spôsobom **šetrí čas**.
- ❑ Aj keď mediácia je postupom, za ktorý sa platí, **v porovnaní so súdnym procesom, má menšie náklady**.
- ❑ Mediácia **nie je viazaná na boj strán konfliktu**, ale na hľadanie dobrého riešenia. U mediácii sú náklady považované za jednoznačné kľúčové kritérium prijateľnosti hľadaného efektívneho riešenia.
- ❑ A práve z týchto dôvodov **vznikajú pomerne často i netradičné riešenia**.
Vďaka špecifickému postupu sú strany konfliktu nútené premýšľať nielen o svojich záujmoch, ale aj o záujmoch ďalších strán.

Mediácia -základné princípy

- princíp **dôvernosti a dôvery**
- princíp **neutrality**
- princíp **nezávislosti**
- princíp **nestrannosti**
- **orientácie do budúcnosti**
- princíp **zmeny súperenia na spoluprácu**
- princíp **alternatív ako hľadania nových možností**
- princíp **ukončenia sporu v pozícii „win-win/vítaz-vťaz.**

Princíp dôvernosti a dôvery -

- **Dôvernosť** je charakteristikou procesu.
- **Dôvera** je charakteristikou vzťahu medzi účastníkom mediácie a mediátorom ako aj dôvera medzi samotnými účastníkmi mediácie.
- Všetky informácie povedané počas mediácie sú a zostávajú dôverné, **nie je ich možné zverejniť**.

Princíp Neutrality - je **nehodnotiaci sa postoj mediátora** k stranám. To neznamená, že mu nezáleží na tom, ako sa strany dohodnú, ale že **nepresadzuje svoj názor a riešenie**. Nezávislosť predstavuje podmienku, aby mediátor nebol finančne, vzťahovo, psychicky či iným spôsobom prepojený so sporiacimi sa stranami

Nezávislosť -

- znamená, že nemá iné ako „**profesionálne**” vzťahy so stranami, teda ani jedna z osôb zúčastnených na mediácii nesmie byť príbuzným, či priateľom mediátora.

Nestrannosť -

- znamená, že mediátor nemá voči stranám predsudky, **nie je zaujatý, ani nepodporuje žiadnu zo strán** a zároveň zabezpečuje, aby sa strany podieľali na procese riešenia svojho konfliktu rovným dielom. Neznamená to, že mediátor nemôže mať vlastný názor na predmet sporu; mal by si ho však nechať „pre seba“. **Tento princíp je jedným z kľúčových princípov**, bez ktorého by mediácia ako proces nemohla byť úspešná.

Princíp zmeny súperenia na spoluprácu.

- Zmena súperenia na **vzájomnú spoluprácu** strán je jedným z **výsledkov mediácie** a zároveň **jej dôležitým predpokladom**. Počiatočné súperenie strán sa v priebehu mediačného procesu mení na spoluprácu pri hľadaní vhodných riešení a spoločnom koncipovaní výslednej dohody.

Princíp orientácie do budúcnosti

- Mediácia je proces zameraný na **budúcnosť a do budúcnosti**. Udalosti, ktoré sa odohrali v minulosti, **slúžia v mediačnom procese iba na priblíženie situácie a okolností**, za ktorých konflikt medzi stranami nastal – na identifikáciu a vysvetlenie sporu.

Princíp alternatív ako hľadania nových možností.

Existujú dva pohľady na tento princíp:

- **širší**, podľa ktorého je samotné riešenie konfliktu cestou mediácie hľadaním nových možností (napr. v porovnaní s „tradičným“ súdnym konaním),
- **užší**, v ktorom je hľadanie nových možností jedným z krokov mediačného procesu.

Princíp ukončenia sporu vo forme „win – win“ (vítaz – vítaz)

- **Ani jedna zo strán sa po mediácii nestáva „porazeným“**, výsledná dohoda uspokojuje potreby a záujmy oboch strán.

Predpoklady úspešnej mediácie

- ❑ K úspešnej mediácii prispieva aj práca mediátora, ktorý **svojími komunikačnými zručnosťami a na profesionálnej úrovni** vedie mediáčný proces.
- ❑ K významným predpokladom úspešnej mediácie je **spokojnosť obidvoch strán** a hľadaná spravodlivosť,
- ❑ Podstatou mediácie je dosiahnutie **stabilnej dohody**, pretože riešenie a etika celého prístupu je založená na **viere**, že pokiaľ strany najdú skutočné stabilné riešenie v **dobro** predovšetkým **v nestrannom vedenom mediáčnom procese**, na ktorom sa strany sporu dokázali dohodnúť, potom skutočne stabilita riešenia odráža pojem **spravodlivosť**.
- ❑ Nové **tvorivé riešenia** sú jednou z hlavných výhod mediácie, pretože neprinašajú len **vyššiu spokojnosť, ale aj nemalé úspory a nové nádeje**. Môžu mať aj zásadný pozitívny vplyv na strany konfliktu, pretože spoločný úspech prirodzene spojuje.

Obecné predpoklady

- ❑ Významným obecným predpokladom **je presvedčenie**, že účastníci konfliktu môžu za určitých už spomínaných a nižšie uvedených predpokladov **rozhodnúť lepšie než vonkajšia autorita**.
- ❑ **Emócie** často priamo vyjadrujú záujmy účastníkov sporu. Pri mediácii ich považujeme za prirodzené a namiesto toho, aby sme ich potlačali, **snažíme sa nájsť ich konkrétny význam v konkrétnej situácii. Ak im dáme priestor**, aby sa prejavili, a to spôsobom prijateľným pre ostatných účastníkov konfliktu, **zvyšujeme u nositeľa emócií šancu na racionálne vnímanie mediačného procesu** v ďalších fázach.
- ❑ **Odlišnosti** sú tiež legitímne, tak ako aj emócie. Pri mediácii s nimi pracujeme ako s potenciálom, ktorý sa **môže uplatniť pri hľadaní dobrého riešenia sporu**.
- ❑ **Minulosť** je pre mediáciu **zdrojom skúseností** a vstupných dát. Zisťujeme ako môžeme pozitívne aspekty minulých dejov preniesť do budúcnosti a ako ich využiť pri konštrukcii dohody či riešenia.
- ❑ **Spokojnosť** podporuje dodržiavanie dohôd. Ľudia, ktorí sú spokojní so sebou a so svojimi vzťahmi, môžu sa venovať vytváraniu hodnôt.

- ❑ P.....

Špecifické predpoklady

- ❑ **Skutočne chcieť**, je prvou požiadavkou, aby mediácia skončila úspešne a bola uzatvorená dohoda alebo bolo nájdené riešenie sporu u všetkých účastníkov. Pokiaľ si všetci prajú, aby bol ich spor vyriešený mediáciou, môže mediácia úspešne prebehnúť.
- ❑ **Ochota zmeniť sa** je veľmi zložitou požiadavkou predovšetkým preto, lebo ľudia, ktorí vidia nedostatky predovšetkým na druhej strane konfliktu, do zmeny chcieť nemusia ísť. Mediátor pochopiteľne môže pre tú zmenu veľa urobiť a vytvoriť pre ňu predpoklady a dôstojný rámec.
- ❑ **Dôvera v mediátora** je dôvera ku konkrétnemu mediátorovi, ktorého hlavnou úlohou je pomáhať pri riešení konkrétneho sporu. Účastníci konfliktu by mali dôverovať nielen jeho zručnostiam a skúsenostiam, ale tiež aj jeho **neustrannosti**.
- ❑ **Vhodný charakter** mediačnej kauzy je dôležitým špecifickým predpokladom úspešnosti mediácie. V zásade ide o to, či je konkrétna mediácia a účasť konkrétneho mediátora pri riešení kauzy žiadaný a zvyšuje pravdepodobnosť dosiahnutia dohody, resp. vyriešenie sporu.

Zákon 420 z 25.júna 2004 o mediácií a o doplnení niektorých zákonov

- Zákon pozostáva zo 16§ a 6článkov.
- §1 obsahuje predmet úpravy výkonu mediácie, základné princípy, organizáciu a účinky mediácie
- §2 obsahuje základné pojmy, definuje pojem mediáciu ako mimosúdnu činnosť, pri ktorej zúčastnené osoby na mediácii pomocou mediátora riešia spor, ktorý vznikol z ich zmluvného, alebo právneho vzťahu
- §3 definuje osobu mediátora a §4 hovorí o výkonnej činnosti mediátora (podnikateľ)

- **§5** zdôrazňuje mlčanlivosť, ktorá je povinná pre všetky zúčastnené strany aj pre iné fyzické osoby, ktoré sú prizvané na mediáciu. v **§6** sa píše (Ak sa vedie súdne konanie, rozhodcovské konanie alebo obdobné konanie o náhradu škody podľa §4 ods.3, nie je mediátor viazaný povinnosťou mlčanlivosti v rozsahu, ktorý je potrebný na posúdenie porušenia povinnosti mediátora)
- **§7** dohoda o riešení sporu mediáciou – je to písomná dohoda medzi osobami zúčastnenými na mediácii

- **§8** registračné konanie – Ministerstvo spravodlivosti SR vedie register mediátorov, register mediačných centier a register vzdelávacích inštitúcií
- **§9** odborná príprava mediátora a odborná skúška mediátora, ktorú môže vykonávať podľa **§10** iba vzdelávacia inštitúcia
- **§11, §12 a §13** obsahuje poznatky o mediačnom centre, ktoré môže zriadiť fyzická, alebo právnická osoba

● **§14** hovorí o začiatku a o konci mediácie, akými spôsobmi sa môže mediácia ukončiť :

- dňom uzavretia dohody
- dňom písomného vyhlásenia mediátora po konzultácií s osobami zúčastnenými na mediácii, že mediácia nebude pokračovať
- dňom doručenia písomného vyhlásenia osoby zúčastnenej na mediácii adresovaného mediátorovi, že mediácia je ukončená
- dňom doručenia písomného vyhlásenia jednej z osôb zúčastnených na mediácii adresovaného druhej osobe zúčastnenej na mediácii a mediátorovi, ak si ho osoby zúčastnené na mediácii už zvolili, že mediácia je ukončená

- §15 účinky dohody o mediácii – má písomnú formu a je pre osoby zúčastnené na mediácii záväzná
- §16 prechodné ustanovenie

Zákon č. 390/2015 Z.z. (novelizácia)

- Zákon 390/2015 z 12. novembra 2015:

- týmto zákonom **sa mení a dopĺňa zákon č. 420/2004 Z.z. o mediácii** a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
- tento zákon nadobúda **účinnosť 1. januára** 2016 okrem čl. 5 bodov 2 a 4 a čl. 6, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 2016

- **V súvislosti s mediátorom dochádza k nasledovnej zmene:**

- Mediátor nesmie:

- 1. **sám rozhodovať** o spore, ktorý je predmetom mediácie,
- alebo nútiť osoby zúčastnené na mediácii,
- aby prijali ním navrhované riešenie sporu,

- 2. vykonať mediáciu v spore, ak v tom istom spore
- alebo **v spore s ním súvisiacom** poskytol právne
- služby, notárske služby alebo poradenstvo a odbornú
- pomoc inej osobe, ktorej záujmy sú v rozpore
- so záujmami toho, kto o vykonanie mediácie
- žiada,

- 3. vykonať mediáciu v spore, **ak sú jeho záujmy alebo**
- **záujmy osôb jemu blízkych v rozpore so záujmami**
- **osôb**, ktoré o vykonanie mediácie žiadajú.“

v § 4 ods. 3 sa na konci pripája táto veta:

- „Ak ide o mediáciu spotrebiteľského sporu, nesmie jej výška
  - závisieť od výsledku mediácie, a odmenu mediátora
  - môže spotrebiteľ znášať vo výške neprevyšujúcej 10 %
  - odmeny, najviac však vo výške 20 eur; zvyšnú časť odmeny
  - hradí vždy osoba zúčastnená na mediácii, ktorá
  - je dodávateľom alebo jeho právnym nástupcom.

- mediátor zapísaný v zozname mediátorov mediačného centra
  - nesmie za výkon mediácie **prijímať odmenu alebo akékoľvek**
  - **výhody od inej osoby ako od mediačného centra**, v ktorého zozname je zapísaný.“

- v § 4 sa za odsek 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:
  - „ **Mediátor vykonáva mediáciu prevažne v kancelárii**,
  - ktorá sa zapisuje do registra mediátorov; kanceláriou
  - mediátora je aj kancelária v mediačnom centre, v ktorého zozname je zapísaný. Na tento účel je mediátor
  - povinný zriadiť a udržiavať kanceláriu.“

v § 8 ods. 7 sa na konci pripájajú tieto slová:

- „a spĺňa podmienky podľa tohto zákona. **Ministerstvo vyčiarkne z registra mediačných centier mediačné centrum,**
- **ktoré prestalo spĺňať podmienky** na zápis do registra
- mediačných centier alebo opakovane v období
- **jedného roka** poruší zákon alebo povinnosti ustanovené
- týmto zákonom.“

➤ v § 8 odsek 8 znie:

- „(8) **Ministerstvo zapíše do registra vzdelávacích inštitúcií vzdelávaciu inštitúciu, ktorá získala akreditáciu na vzdelávanie v oblasti mediácie podľa osobitného predpisu.**“ v § 8 ods. 9 druhej vete sa na konci bodka nahrádza
- bodkočiarkou a pripájajú sa tieto slová: „to neplatí, ak nie sú splnené podmienky na zápis.“
- § 8 sa dopĺňa odsekom 11, ktorý znie:
- „(11) Mediátor, mediačné centrum a vzdelávacia inštitúcia **sú povinní ministerstvu oznámiť a preukázať zmeny údajov zapisovaných v registri bezodkladne, odkedy sa o nich dozvedeli alebo mohli dozvedieť;** ministerstvo
- zmeny do registra zapíše bezodkladne po ich
- preukázaní.“

(3) Ak dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora

- trvá, **nesmie** mediátor vykonávať činnosť podľa
- tohto zákona.
- (4) Dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora
- **sa zapisuje do registra mediátorov spolu s uvedením**
- **jeho trvania.“**

Zákony súvisiace s mediáciou
podnikaním
a praxou mediátora :

Zákon 420/2004

- **Mediátorom** podľa zákona 420/2004 ktorého mediačná prax je podnikaním **musí byť zapísaný v registri ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky**, musí byť spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu, musí získať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa na vysokej škole v Slovenskej republike, musí byť bezúhonný, a úspešne absolvovať odbornú prípravu.

Zákon 305/2005

- **Mediátorom** podľa zákona 305/2005 môže byť aj zamestnancom úradu práce sociálnych vecí a rodiny, mediácia podľa toho nie je mimosúdna činnosť na riešenie sporu podľa osobitného predpisu. Zabezpečuje mediáciu za účelom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Zákona 550/2003

Mediátor podľa zákona 550/2003 môže pôsobiť ako **probačný a mediačný úradník, je zamestnancom súdu a sprostredkúva mimosúdne riešenie** sporu medzi poškodeným a obvineným.

Zákon 327/2005

- **Mediátorom** podľa zákona **327/2005** môže byť aj **zamestnancom centra právnej pomoci**, zabezpečuje najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie.

Kladiete si otázku ???

Prečo

riešiť spory

MEDIÁCIU ???

Lebo :

- **Od zavedenia mediácie sa očakáva nielen zlepšenie prístupu k spravodlivosti, odbremenenie súdov, zrýchlenie a zefektívnenie riešenia sporov, ale v neposlednom rade najmä zmena kultúry riešenia sporov na Slovensku.**

- Mediácia má veľmi široké uplatnenie a v zahraničí sa úspešne využíva.
- Cieľom mediácie je vyriešenie sporu, kde je veľmi dôležitá spokojnosť účastníkov.

- Hlbokým zmyslom mediácie je teda pomáhať ľuďom ku spokojnosti.
- Aby mediácia na Slovensku sa využívala vo väčšom merítku, je potrebné využívať aj široký priestor masmédií na jej podporu.

**Autori tejto prezentácie ďakujú všetkým
prítomným
za pozornosť a venovaný čas .**